

ГОД. II.

ДЕКАЕМВРИЙ 1893.

БРОЙ XIII.

Кръстоносни походъ противъ войната.

Нищо не може да бъде по-забълъжително за симпатичниятъ наблюдател отколкото напръдъкътъ, що се е направилъ въ кръстоносни походъ противъ войната. Общечовешкото мнѣние полека по наздрavo го вече осъждад. Интересно би било наистина, да се прослѣди постепенниото развитие по това мярче въ полза на мирътъ. Спорадически опитвания за мирно посрѣдничество могли би да се споменутъ, като напримѣръ, отъ пашитъ въ Сръбия Въчкове, отъ Хенриха IV въ Франция, който прѣдлагалъ всеобщъ съюзъ за миръ въ ранната част на 17-тото столѣтие, по първото практическо опитване да се замѣсти насилието съ сплата на любовта се направило отъ Уїлямъ Пенна на бръговете на реката Делауеръ въ Америка, и любопитно е това, дѣто договориците страни били по видимому най-различни една отъ друга, именно, мирните Квакери отъ една страна и туземните диваци отъ друга.

Мнѣнието на мислителите може често да се опредѣли чрезъ наблюдаване наклонностите и намѣреніята на романитъ, които въ настояще яръме привличатъ общественото внимание. Фактътъ, че тѣзи списатели различаватъ по народностъ, — единътъ е Французинъ, вторийтъ Русинъ, третийтъ Австриецъ — и че усъвѣхътъ на всѣко отъ тѣзи списания е билъ голъмъ не само въ тѣхното отечество, но по всичкиятъ свѣтъ, види се да показва, че високото имъ намѣрение е намѣрило отзивъ въ сърдцата на човѣците.

Тѣзи списания сѫ: „Паданието“ на Золя, „Война и Миръ“ на Толстой и „Долу Орджията“ на Сутщера. Всѣко едно съ мощнъ реа-

лизъмъ, който е една отъ характеристиките на сегашните романи, описва войната, както си е. Тѣ не ни даватъ за борбата такава картина, на каквато сме навиквали — не битката, както ѝ вижда генералътъ, отъ пъкъ далеченъ и безъ опасенъ хълмъ, но за червеното море па кланието, въ което се винущатъ човѣците въ дивата бѣснота на пародия. Войната нѣма никакъвъ бѣсъ за тѣзи списатели. Разчлененитетъ тѣла, дивить страсти, грозните чрезъмърости, незачатанието святостта на живота, патосътъ на болницата съ придвижващи го бичъ холерата и тифуса, мъжеството на бойното поле, въ което хиляди невинни души изланчаватъ за грѣховетъ на други, разсипването на имущество, вредата на напрѣдъкъ на мирните искуства, страшното усиливане на международни прѣдразсѫдъци и умразата, които се чрезъ това посъща, сѫ изгледът на войната, които тѣ описватъ съ ужасително описание, като че ператъ имъ се били потопени въ кръвъ. Интересенъ фактъ е и новече отъ просто съвпадение, че съвременното искуство открива сѫщиятъ протестъ противъ духътъ на войната. Наклонността му е да направи войната отвратителна не-жели славна. То имъ третира (разглежда) въ космополитски по-богът отколкото въ себелюбиво националенъ духъ.

Тѣзи сѫ пъкъ отъ многото съображения, които неизбѣжно клонятъ къмъ миръ.

1. Духътъ на демократията ще намали възможността за война. Народните маси, които сѫ истинските страдалици отъ войната, обикновено не ѹвърждаватъ, а напротивъ, по-голъмото число въоръжени борби сѫ се длъжатъ на надмъжността и гордостта, на личното себелюбие на владѣтели.

2. Напръдъкътъ на цивилизацията е увеличилъ чувството за братство на човекът чрезъ улесняване съобщаванието на идеи, и е направилъ възможно обществено мнение доволно силно за да въспре тъзи и други злини.

3. Развитието сръдства за разорение ще послужи за избъгване на война. Еврона днес се бои да влезе вътър вътър война, а демократическите маси внезапно отказватъ да бѫдятъ „храна за барута“ вътър интереса на тъхните владетели.

4. Съверо-Американските Съединени Държави ще принудятъ другите народи на мирът вътър недалеченъ денъ безъ да иматъ такова наименование отъ своя страна. Желанието на Америка сега е да влезе вътър тържищата (назаритъ) на свѣта и да прѣдизвика всички да се надварватъ сътър сътър нея. Не се изисква голъмо познание отъ политическа икономия за утвърждението, че вътър такава конкуренция (надварване) пародитъ на Европейскиятъ материкъ, които пожискатъ подътър най-успешниятъ товаръ на военна сила, що свѣтътъ е знаелъ нѣкога, тръбва неизбѣжно да пострадатъ, освѣнътъ ако се обезоргъжатъ. Американците всички заняти вътър търговия, и като иматъ само една шанса създати да поддържатъ, иматъ едно прѣимущество, което не може да се надвие, освѣнътъ чрезъ обезоргъжане на грамадните Европейски войски.

5. Ний бихме изоставили най-високото съображение, което оправдава надеждата за мирът, ако да не споменемътъ за Христианството. Сътър това не искаемъ да кажемъ нѣкоя Христианска организация, но подбуждението къмъ търпеливостъ, себепожърговане и любовъ, което свѣтътъ длъжи на великийтъ Мъжченикъ, Христа, и което днесъ въодушевлява всички Христиански религии, били тъ Протестантски, Римо-Католически или Источно-Православни.

Гладиаторътъ.

Прѣди три мѣсесеца пишущий тъзи редове помежду много други интересни мѣста посети и „Залата на Умиращия Гладиаторъ“, вътър Ватикански Музей, вътър Римътъ. Тамъ ний видяхме едно великолѣни художествено творение, представляюще умиращия гладиаторъ вътър прѣдсмъртниятъ му припадъкъ. Около стѣните стояхъ Антиоусъ, Амазонътъ, Ликийски Аполонъ, Юнона, всички знаменити произведения на старата скулптура (вайделство) Тукъ е още и оригиналниятъ символъ на човекът ду-

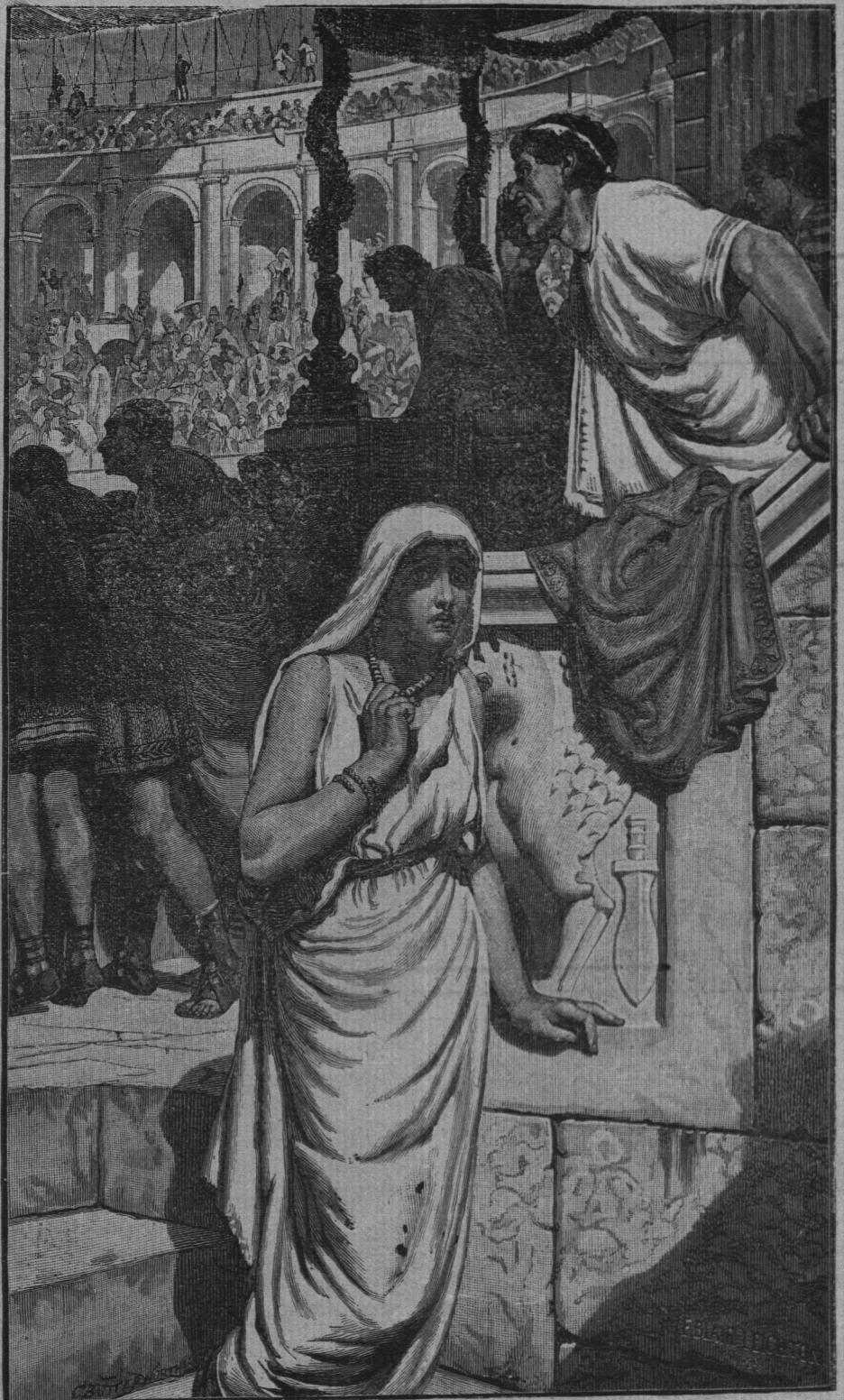
ша, сътър предстоящиятъ ѹ изборъ между невинността и злото, вътър хубавийтъ образъ на едно дѣте, стискающе гълъбъ на сърдцето си, но нападнато отъ една змия. Като погледнахме прѣзъ прозорцигътъ къмъ Алванийските Планини, които изглеждатъ тѣкмо тѣй, както когато Ромулъ гледаътъ къмъ тѣхъ отъ полуиздигнатата си стѣна, каква чудесна история обгръща окото ни. Но ний ще оставимъ окото си да почива на онзи знаменитъ старъ Колизей, като свѣти свѣтлината прѣзъ горниятъ му рѣдъ сводове. Помислете си, 12,000 роби Евреи сѫ работили за построяване на това здане и 17,000,000 лева костували само вънкашните стѣни.

Освящението на Кализейтъ дало случай на Тита за единът до тогазъ нечуванъ показъ — една битка между жерави и малки джюждета, нарочно доведени отъ разни страни. Този мѣсецъ Декемврий билъ особено посвятенъ на гладиаторски бойове, и много хиляди погинували по този кръвавътъ и жестокътъ начинъ всяка година.

Вътър единът случай осемдесетъ гладиатори сътър отчаяна дързостъ, ведно сътър други шестъ стотинъ, държани вътър запасъ за това безчеловѣчно забавление, отказали да пролънятъ кръвта си за забавление на народа, и като убили пазачите си, избѣгали изъ затворътъ и напълнили улиците на Римъ сътър кръвь и страхъ. Тѣ били разбира се, всички посъчени, но тѣ умръли по този начинъ отъ почетна смърть.

Първийтъ Христиански императоръ твърдѣ справедливо обявилъ, че такова забавление унизвало единъ цивилизиранъ народъ по-долу и отъ състоянието на диви човекъядци. При все това Испания и други нѣкои страни още позорижътъ името на цивилизацията сътър своята бойове сътър бикове и други кървави сцени. Мексико само наскоро е направила законъ, който запрещава такива забавления.

Блаженъ мѫжътъ, блаженна жената, блаженно момчето или момичето, което може да намърши истинско удоволствие вътър извършване нѣкое благотворително дѣло. Има стотини начини, по които човекътъ може да си оздрави истинско удоволствие безъ да е жестокъ или несправедливъ къмъ други. Истински послѣдователи Христови! Мразътъ това, що е звѣрско, любътъ това, що е добро, и радвайте се на истинско блаженство, като правите и виждате други щастливи.

„Жената на Гладиатора“.

Испитътъ на Истината.

Духовниятъ свѣтъ не е по малко една истина, защото е невидимъ. Въ видимиятъ свѣтъ около настъ има видими испити; въ духовниятъ свѣтъ, ако и испитите да сѫ невидими, тъ не еж по-малко дѣйствителни. Человѣкъ може да докаже на разумътъ, че една аритметическа задача е право рѣшена, защото той има работа съ видими знакове; той може тѣй сѫщо да докаже единъ фактъ чрѣзъ свидѣтелството на двама или трима свидѣтели, при все че този, комуто се прѣставя доказателството, не е видѣлъ приключението. И въ иѣщата на вѫтрешниятъ животъ, истината може да се опита, и чрѣзъ свидѣтелство да се докаже на тѣзи, които не сѫ усътили силата ѝ.

Религозниятъ животъ, който Христосъ дойде на земята да основе, прѣставя удовлетворително доказателство на тогова, който иска да опита притезанията му. Той самъ каза: „Ако иска иѣкой да вѣрши Неговата (Божията) воля, позна-ще за учението.“ Оная религия, която игнорира (не иска да знае за) фактътъ, че истинскиятъ Християнинъ има съзнателенъ вѫтрешенъ животъ, който различава отъ други животъ, може да бѫде популарна, може да има священици и церкви, но тя не е Новозавѣтната религия.

Тойзи, който знаеше, че има въ человѣка (Иоан. 2; 25) каза че, „отъ сърдцето излѣзватъ помисли лукави, убийства, прѣлюбодѣйства, кражби и всяко зло“ (Мат. 15; 19) и Той прѣложи за цѣрвъ противъ това окаянно и изгубено състояние, сърдцето да се очисти отново. (2 Кор. 5; 17) И ведно съ тази нужда за промѣнение на вѫтрешни желания, Той прѣдупрѣди человѣците, че послѣдствието отъ прѣнебрегването ѝ ще бѫде вѣчна погибелъ. Иисусъ е считалъ всички человѣци грѣши, и заради това всички се нуждаятъ отъ това дѣло въ сърдцата си. Това промѣнение и ново създание не може да се издѣйствува чрѣзъ кръщението, защото това е за тѣлото, нито чрѣзъ исповѣдь на человѣци, защото „само Богъ може да прощава грѣхове.“ То трѣбва да се извѣрши отъ Тогова, който „има властъ да прощава грѣхове“.

На всички, които се съобразяватъ съ условието, Богъ прѣлага срѣдства, чрѣзъ които тѣ да знаятъ, че иматъ „нови сърдца.“ Той каза на Петра: „Въ всякой народъ, онзи който Му се бои и дѣйствува правда, приятенъ Му е“ (Дъян. 10; 35). Тукъ прочее сѫ условията:

1. Дойдѣте смиренно при Бога, търсещи прощеніе на всички грѣхове, и ново сърдце, заради Христа.

2. Прѣстаньте да струвате зло, и обѣщайте се Богу за напрѣдъ да вършите само правда. (Ис. 55; 7).

3. Покорете се Богу, исповѣдающи Нему грѣховете си (Иоан. 1; 9).

4. Обявѣте се за послѣдователи Иисусови, като свидѣтелствувате за това, че сте сторили, защото не може да има тайни ученици Иисусови. (Рим. 10; 9—10).

На всички, които искренно вършатъ тѣзи иѣща, Богъ се обѣщава да даде Духа Святаго (Дъян. 2; 38—39 и Рим. 8; 16). Той ще дойде при онази душа и ще ѝ даде знакъ, че е въ миръ съ Бога. Този, който тѣрси и се моли усърдно и постоянно, като изучва Библията, и живѣе споредъ нея, навѣрно ще приеме това свидѣтелство, и по този-начинъ ще испита истинността на Иисусовите думи, и по никой другъ начинъ не може да има увѣрение человѣкъ, че е правъ прѣдъ Бога. Въ царството Божие не се влиза чрѣзъ прѣкарване броеници на прѣсти, нито чрѣзъ паляние свѣщи, нито чрѣзъ молитви на непознать езикъ. Иисусъ каза: „Царството Божие е вѫтрѣ въ васъ“, то есть вѫтрѣ въ душите на тѣзи, които сѫ испитали и онитали Неговата истинна. Читателю, и ти можешь да испиташъ и опиташъ тази истинна, ако искашъ.

Щастие (Кжеметъ) и Трудъ.

Недѣйте отдава несполуките си на лошо щастие (кжеметъ). Ще ви кажж, дѣ е мѣчнотията ви — вий сте лѣниви.

Научъте изустъ Г-нъ Кобленовите поговорки за „Щастие (кжеметъ) и Трудъ“:

„Щастието (кжеметъ) очаква иѣщо да се случи или докара.

„Трудътъ съ остри очи и силна воля, искарва иѣщо.

„Щастието лѣжи на леглото и желае пошаринътъ да му донесе извѣстие за иѣкакво наслѣдство.

„Трудътъ става и отива на работа въ 6 часа заранѣ, и съ бѣрзо перо или тежътъ чукъ полага основането на едно прѣпитание.

„Щастието хленчи.

„Трудътъ свири.

„Щастието се надѣе на случайности;

„Трудътъ на характеръ.

„Щастието върви на долу къмъ сиромашия.

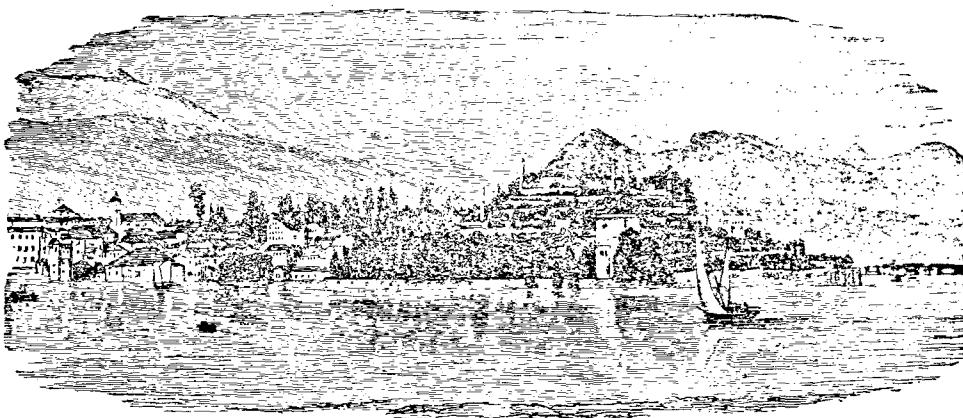
„Трудътъ се качи нагорѣ къмъ независимостъ“.

Изола Белла — Езеро Маджоре, Италия.

Може би най-известният отъ групата острови на западната страна на Езеро Маджоре,

Италия, е островътъ Изола Белла, който се показва въ нашата картина. Този островъ се издига четиридесетъ и три метра надъ водата около него, въ посъдователни тер-

ации, най-високата отъ които е послана и заобиколена отъ пармаклъци, а всичките сѫ окръжени отъ именити мраморни статуи отъ разни фигури, и стъните сѫ осънени отъ най-хубавия овощия и въчинозелени дървеса. Къмъ края на острова и близо до езерото има великолъченъ палатъ, построенъ на сводове, които се образуватъ на пещери съ подове (дю-

шемета) отъ мозалки и декорирани съ хубави морски чуронии и мраморъ. Хубавото езеро, което се показва въ картината, не принадлежи всичкото на Италия, но се простира до голямо

растояние въ Швейцария. Реката Тичино, главниятъ пристокъ на реката По се влива въ езерото на единия край и излиза отъ другиятъ.

Най-малко двадесетъ и

три особенни видове риба се лови въ езерото, и риболовството се строго покровителствува. Първиятъ паракодъ бил спуснатъ въ езерото въ 1826 год. Лавина на езерото е сцената на единъ отъ Гжрибалдиевите подвизи, и една статуя на местото въспоминава победителятъ.

Чевръсти Хора.

Не живйтъ нито единъ часъ отъ живота си безъ да извършите точно това, което тръбва да се свърши въ него и да го извършите, както тръбва, отъ начало до край. Работа, игра, учение, каквото и да е, захватъте го веднага и свършъте го чевръсто; послъ захватъте друго нъщо, безъ да оставите да се прахосватъ часовете испомежду.

Чудно е, наистина, колко часове тъзи чевръсти хора успяватъ да искаратъ отъ единъ денъ; като че тъ улавятъ минутите, които лънивците прахосватъ. И ако нъкога се намърите въ такова положение, дъто се виждате притиснени отъ много работа, щото не знаете отъ гдъ да захватъте, позволете ми да ви кажъ единъ тайна. Захватъте опая работата, която ви най-напредъ попадне на ръка, и ще памърите, че другите всички ще си вълзятъ въ редътъ и ще слѣдватъ една по една, като една рота добре обучени войници; и при все че може да е трудно да се върши работа, която ви напада тъй силно, пакъ мъчнотията исчезва, ако си усвоите единъ редъ.

Може би да сте чели анекдотата за човека, когото питали, какъ можалъ да извърши

толкоъ пръвъ живота си. „Баща ми, ме научи.“ билъ отговорътъ. „когато имахъ да върши нѣщо, да отидж и да го свърши“. Гамъ е тайната — магическата дума, сега!

Нараненъ до смърть.

Единъ господинъ, живущъ въ държавата Ню-Йоркъ казалъ, не прѣди много време, че единъ денъ, когато билъ момче, той се разстърдилъ отъ една дадена отъ баща му заповѣдъ. и като за да си отмѣсти, зелъ брадва и направилъ дълбока рана на едно хубаво кленово дърво, което е било на дворътъ. Кората скоро зарасла надъ раната, и нищо вече не мислилъ за това, докъдъ нѣколко години по-послъ дървото паднало въ време на силен бурия. Господинътъ отишъл при дървото, и намѣрилъ че ударътъ, що му билъ нанесълъ, достигналъ до сърдцето на дървото, и цѣлото дърво било изгнило. Тъй бива и човекътъ, който държи въ сърдцето си изкой таенъ грѣхъ; съ време той може да биде увѣренъ че „грѣхътъ му ще го намъри“. Съ време сърдцето му ще се оскурви, и той ще падне.

Избавенъ отъ жена си.

Една отъ най-трагателните повѣсти въ историята на онзи Френски тъмници, отъ които толкова политически прѣстъпници сѫ били пратени на гилотината, е повѣстта за Графа Лавалетта съ героическата му жена.

Графът бил затворенъ въ 1815 год. въ Парижката тъмница — една отъ многото жъртви отъ реакция въ политическиятъ мнѣния. Той бил осъденъ на гилотиниране. Всъко усилие се направило отъ жена му и приятелите му за опрощаванието му, но напразно. Когато му останали само четиридесетъ и осемъ часа да живѣе, жена му отишла при него и му предложила единъ планъ за избѣгванието му. Той протестираше противъ този планъ, но тя била твърда, и казала, че тя безъ друго ще умре, ако той погине отъ гилотината.

Часа на петъ прѣзъ деня, въ който той щълъ да бѫде гилотиниранъ, графинята влѣзла въ стаята му, придружена отъ малката си дъщеря Иозефина, и отъ една приятелка Мадамъ Дюпуда. Тя била облъчена въ дълга мантела и носила съ себе си черна фуста. Тя казала на мжжа си:

„Всичко е готово. Тъзи нѣща ще те предрѣшатъ съвѣршено. На седемъ часа ти трѣбва да хванешъ рѣжата на Иозефина и да излъзвашъ. Върви полека и покрай лицето си съ кжрата си. За зла честь не съмъ имала обичай да носяк вало (було) тукъ, заради туй не смѣхъ да донесж вало, да не би да възбуди подозрѣние. Помни добре, когато минувашъ прѣзъ вратата, които сѫ искри, да си наведешъ главата за да се не развали шапката ти. Ти ще бѫдешъ носенъ за малко въ мойтъ тахтараванъ, послъ ще те посрѣди приятели ни, Г-нъ Бодюсъ, съ Файтонъ, и той ще те заведе на безопасно място“.

Слѣдующите два часа били прѣкарвани въ голъма грижа. Семейството трѣбало да се престори, че обѣдва. Графъ Лавалеттъ трѣбало да се опости съ приятелите, които идвали да му кажатъ сбогомъ. Рѣшило се, когато тъмничаря щълъ да влѣзе въ стаята, слѣдъ като графътъ, предрѣшенъ като графинята, заминялъ, графинята да стои задъ единъ голъмъ столъ, щото да не можалъ тъмничаря да вижди добре и да познае, че не е графътъ. Разбира се, че работата трѣбало скоро да се открие, но малко връме спечелено, щъло въроятно да спаси графътъ.

Предрѣшенъ въ дрѣхитѣ на жена си и подкрѣпенъ отъ една страна отъ дъщеря си и отъ другата отъ Мадамъ Дюпуда, графътъ излѣзъ отъ тъмничната стая. Той държалъ кжрата на лицето си, и си навель главата, като че плачалъ. Той бил принуденъ да мине покрай нѣколко тъмнични служащи. По едно връме той бил принуденъ да се исправи предъ петима чиновници въ добре освѣтлена стая. Той бил по-кжсъ, но по-пъленъ отъ жена си, и той ималъ малко надежда, че ще го оставатъ да мине.

Никакво подозрение, обаче, не възбудилъ, даже и когато единъ отъ тъмничарите го завель до тахтараванътъ, и той влѣзъ въ него. Една тежка стжика, мръдването на шапката на една страна, една забълъжка отъ тъмничаря, която го би принудила да проговори, би го издала, но нищо не се случило, и той бил на бързо отнесенъ.

На едно опрѣдѣлено място тахтараванътъ се спрѣлъ. Графъ Лавалеттъ влѣзъ въ Файтонъ, който чакалъ. Въ Файтонджията той позналъ приятеля си, Графа Шассенона. Въ Файтонътъ той се прѣблѣкълъ въ други дрѣхи. Така предрѣшенъ той влѣзъ въ кжщата на единъ приятелъ, принадлежащъ на политическата партия, чиито водители бѣхъ осъдили Лавалетта, и който можалъ да го скрие двѣ седмици безъ да привлече подозрение.

Станалъ голъмъ шумъ за избѣгванието на Лавалетта; полицията го прилѣжно търсила; но приятелите можли да го испратятъ задъ граница. Той живѣлъ въ Чехия шестъ години. Послъ той бил простенъ отъ краля, и се връналъ въ Франция.

Печалната частъ на повѣстта се отнася до героическата графиня. Когато виждатъ на дрѣхитѣ на мжжа ѝ, тя била подвъргната на гнѣвътъ, псувните и жестокото докарвание на тъмничарите. Тя била държана шестъ седмици въ тъмница, и прѣтърпѣла голъми мжки. Послъ тя можла да отиде при мжжа си. Здравното ѝ, което по-напрѣдъ било деликатно, съвсемъ се повредило, и умътъ ѝ даже се малко побъркалъ, при все че тя никога не била напълно умоповредена.

Великите победи сѫ само за тѣзи, които сѫ биятъ въ голъми битки.

Който живѣе само за себѣ си, е занять съ твърдъ дребнава работа.

Библията.

Въ мракътъ на Сръдните Въкове Библията стана запечатана книга даже между народите, които се наричаха Христиански. Между пръдтечите на по-добръ денъ, *Иоанн Уиклиф*, бъше първиятъ, който даде Библията на Английскиятъ народъ на простоговоримий езикъ. Дълго време следъ смъртта му доиде реформацията, която даде Библията на много народи на собственинитъ имъ езици, и библейската работа на Уиклифа, бъше приготвила ижъ за приеманието на евангелически учения въ Англия, която отъ тогазъ е била най-първа въ распространение на тая книга между народите. Когато се извършваше важното дъло на реформацията, Елизавета, „Дъвата Кралица“ се качи на Английскиятъ пръстолъ, и чрезъ дългото си и благотворно царувание стори много за да насърди употребението на Божието Слово между народа и церквите. Нашата картина пръставлява единъ отъ видните черковници на кралството, като поднася на младата кралица единъ екземпляръ отъ Библията.

Говорящиятъ Английски езикъ народи се държали първо място между тъзи, които се търсели да разшироктъ познанието, което хората иматъ за Божието Слово. Распространението на Священното Писание всяко го е зависяло отъ миссионерския духъ на церквата, и когато този духъ се разбуди въ началото на сегашното столѣтие, Британското и Чудеделското Библейско Общество се организира въ 1804 год. съ целъ да издава и распространява Библията въ Англия и въ странство, и да я направи толкова евтина, щото и най-бѣдниятъ човекъ да може да си достави Словото Божие, чрезъ което живота му тръбва да се съ-

Поднасяние Библия на Английската Кралица Елизавета.

ди. Въ 1817 год. Американското Библейско Общество се организира, и работата му е била втора само следъ оная на Британското Общество. Много други общества за издаване и продаване Библията съ се организирали, и сега има 81 Библейски общества, които работятъ въ това благородно дъло.

Когато това дъло се почнало и продавачите на библии почнали да обикалятъ по много страни, скъпотията на Библията била удивителна. Въ цъла Полша само нѣколко дузини екземпляри съществували. Въ Литуания нито единъ екземпляръ не можалъ да се намъри между 32,000 семейства, и въ Исландия съ 50,000 жители, почти всички отъ които знаеха да четатъ, само отъ 20 до 30 екземпляра Библии се намърили.

Тази нужда се удовлетворява съ отваряне депозити и испращане колпортери (пътуващи продавачи) измежду народа да продаватъ Библии. Всъко едно отъ двътъ гореспоменети общества иматъ по единъ депозитъ въ гр. Русе, и Библейски Домъ въ Цариградъ. Има депозитъ въ Пловдивъ и София, а нѣколко Библейски книгорадавци постоянно пътуватъ изъ България и продаватъ Библии на народа. Отъ 1804 год. насамъ Библията се е напечатала въ повече отъ 300 езици и паръчия, и повече отъ 220,000,000 екземпляра се сѫ печатали.

Сама България е историческа земя по отношение къмъ распространение на Библията. Когато Улфила пръдприелъ обръщанието въ Христианството на Готите около ерата на 4-то столѣтие, той намърилъ, че тъ нѣмали даже писменъ езикъ, въ който да може да пръведе Библията. И тъй той имъ изнамърилъ азбука отъ 40 букви, и когато живѣлъ между сегашните градове Силистра и Търново, пръбелъ Библията на Готский и по този начинъ направилъ възможно просвещението Германските племена чрезъ евангелието.

По същиятъ начинъ миссионери пръвъ всички години сѫ били благодетели на много народи. Езици сѫ се образували и станали писменни и Священното Писание се е давало на простий народъ за да намъри спасение въ него. Кирилъ и Методий сторили сѫщото за Българите, като имъ дали азбука отъ Гърцкий, Старо-Еврейски и Арменски езици. Тъ пръвели Библията на Славянски езикъ. Коренниятъ духъ на Християнските мисии е всякому да се даде възможност да чете Библията и да отговаря пръдъ Бога за душата си.

Въ нашето столѣтие пръданни миссионери

отъ Англия и Америка сж постъпили както Улфасъ и Кирилъ и Методий. Между голите диващи изъ островите на Тихий Океанъ тъ сж отишлъ, и тамъ дъто безнравствеността и най-унизителниятъ обичай сж пръбладавали, тъ се изнамърили азбуки и пръввели Священното Писание. На 22 езика въ тъзи острови Библията се сега чете, и Иисусъ Христосъ се проповѣдва на гръшни человѣци. Има хора още живи, и усърдни Христиани, които помнѣтъ вкусътъ на человѣческо мясо, защото нѣкои отъ тъзи племена сж били человѣкоядци. Чрезъ Словото Божие тъ се сж издигнали отъ своето унизиене и развратъ. Било време, когато множество жени сж отивали за безнравствена цѣль у корабите, що сж влизали въ нѣкое пристанище на тъзи острови. Сега честността на Христиански жени и майки е тѣй твърда, както въ коя да е друга страна. Едно време когато останяваха нѣкой человѣкъ, обичайтъ билъ синъ му да го убива. Сега садинавата глава се почита. Миссионеритъ сж проповѣдавали помежду имъ до като приготвлявали Священното Писание, и дивацитъ се научили за Христа, и много умилително било като гледали миссионеритъ съ каква жаркость тъ ожидали първите напечатани екземпляри на Библията, и съ какво нетърпение тъ искали да научатъ пажтъ на вѣрата. Но тамъ дъто е известна Библията, хората небрѣжатъ за нея, и не търсятъ да знаятъ съдѣржанието ѝ и да го практикуватъ.

Като е давала на народите тѣхенъ собственъ езикъ и распространявала учението, Библията всяко го е била не само врагъ на невѣжеството, но и приятелъ на патриотизмътъ. Величието на Германия днесъ, и много распространеното употребление на Германски езикъ до голъма степенъ се дължи на Мартинъ Лутерова прѣводъ на Библията на простоговоримийтъ езикъ.

Даванието на единъ народъ общъ езикъ, и спазванието му, е клонило да направи този народъ патриотиченъ и просветенъ. Най-великите народи на земята днесъ сж народите, които четатъ Библията.

Чудесно е съдѣржанието на тази книга. Тя е человѣческата история безъ пътъта, и съ мислите и мотивите извадени на явъ.

Освѣнъ историята, която само дава възможност на человѣка да разумѣе свѣтовната история, тя съдѣржа нравствени поучения, които не се намиратъ нигдѣ другдѣ. Всичко, що е добро и чисто, е тамъ. Нравственитетъ ѝ закони сж били толкозъ нуждни, щото Богъ ги

далъ отъ небето; толкозъ строги, щото никой отъ само себе не може да ги опази; но тъ могатъ да се опазятъ чрезъ Божия помощъ, и никой животъ нито характеръ не може да достигне пълното си развитие безъ да ги опази. Тя исказва ужасното прѣстъпление на грѣхътъ, и че всички человѣци сж грѣшици, но тя показва правиетъ цѣръ за прощението, не чрезъ посрѣдничеството на святыни, нито на Дѣва Мария, но на Иисуса Сина Божия. Библията учи, че человѣческото сърдце е развалено; че сърдцето на человѣка трѣба да се промѣни, и грѣховетъ му да се простятъ, инакъ той ще биде изгубенъ. И това промѣнение трѣба да дойде не чрезъ кръщенето нито чрезъ тайнствата, но чрезъ Самаго Духа Святаго. Тя казва, че който върши волята Божия, ще живѣе, но грѣшникътъ ще умре.

Тази книга, която е Богъ далъ, издига завѣсата отъ миналото, и обяснява тайната на человѣческия грѣхъ; тя ни показва изгубениетъ Едемъ; и тя дръпва па страна тайните на бѫдѫщето, и открива гроба оттатъкъ, чийто ужаси треперяйтъ предъ великийтъ билъ прѣстолъ, дъто ще бѫдемъ сѫдени. И земята и морето ще прѣдадатъ мъртвите си, и посрѣдъ всемирни пожаръ на свѣтътъ, врѣмето ще се свѣрши, и вѣчността ще се вѣведе.

Читателю, истинитъ на Библията сж за тебе. Ти ще стоишъ въ онова множество. Само тази книга те учи, какъ да стоишъ безъ страхъ предъ Всемогущаго Бога въ онзи страшенъ денъ. Страшна е твоята отговорност за унотрѣбението или прѣнебрѣженето ѝ. Тя има Бога за свой авторъ, истината неразмѣсена съ заблуждение за свое съдѣржание, и спасение за свой край.

Въ нея се излага любовта Божия. Виждте ѝ въ треперящата пътъ на биенаго Христа; виждте ѝ на кръстьтъ, дъто Той умре за да ви даде животъ вѣченъ. „Зашото Богъ толкозъ възлюби свѣтътъ, щото даде Сина Своего Единароднаго, за да не погине всички, който вѣрува въ Него, но да има животъ вѣченъ“

Черквата и свещенослужителството сж полезни като сиомощници за Христианския животъ. Учението и разумѣтъ помагатъ за тѣлкованието му, но Богъ е направилъ пажтъ на спасението въ тази книга толкозъ ясенъ, щото „този що пажтува, даже и глупавий нѣма да заблуждава“. Тойзи, който дойде, както тази книга учи, ще намери прощението за грѣхътъ си, ако и да нѣма никой да тѣлкува. „Който иска може да дойде“.

Лъжата.

Единъ отъ най-обикновенните, най-ниските и пагубни гръхове е лъжата и измамата. Человъците често тъй навикватъ на дребнави измами и игри въ търговията, и даже на явни лъжи, щото ги извиняватъ и мислятъ че „не вреди нищо“. Но Богъ мрази лъжата. Една отъ заповедите, които бъхъ толко важни, щото Той ги даде отъ небето, бъше противъ лъжата, Анастия и Сафира паднаха мъртви подъ Богъ и проклътие за лъжа; и Библията ѝ често осъждада, като единъ отъ най-лошите гръхове. Тя казва: „Всички лъжици иматъ своята частъ въ езерото отъ огнь и жупель, което гори въ въки въковъ“.

Тойзи който умишленно лъжи е чистъ лъжецъ. Съмнително е да ли кривото представяне работи е по-малко виновно. По нѣкогашното неказванието цѣлата истина, утайванието ѝ е една отъ най-умразните измами; и една лъжа, която е полобинъ лъжа, е наравно мерзостна. Прямата и праведна истина, безъ спогождение е едничкото справедливо нѣщо, при все че може по нѣкогашното да се види пагубно. Богъ ще се грижи за това.

Ужасни сѫ послѣдствията отъ лъжата. Лъжа веднъжъ исказана, никога вече не може да се повърне. Тя е вѣститель, чиято работа никога вече не може да поправи. Попитали веднъжъ едно момиченце: „Кое е по-лошо кражбата ли или лъжата?“ То отговорило: „Кражбата е за веднъжъ, а лъжата за всегда“ . И това е истина.

Да кажемъ, че всѣкой по навикновение лъже; че е тъй обикновено човекъ да лъжатъ, както сега да казватъ истината, какъ можеше да се върши търговия? Какъ можахъ да се турятъ въ дѣйствие закони и да се раздава правосѫдие? Никакъ не можеше. Умразната навикъ на лъжата щъще да растрои обществото и поквари цивилизацията. Лъжецътъ е общий врагъ на всички човекъци. Той е сѫщо и свой врагъ. Този, който по навикновение лъже, има да отъ остроумие за да поддържа лъжите си да не се заплете. Но въ дѣйствителностъ той поврежда памѧтта си и другите си способности. Чрезъ постоянна лъжа неговото съзирание на умственините образи се разбърква. Това, което е дѣйствително станало, се размъсва съ това, което е само въображаемо. Умственото му равновѣсие се изгубва, и всичкиятъ му умъ се поврежда. Не само той погубва други, но както всички други грѣшници, той погубва себе си.

Човекъ може въобще добръ да се обуздава и да бѫде по навикновение истиненъ, и такъ да бѫде изненаданъ и увлеченъ да каже лъжа чрезъ внезапно искушение. За всякого и за всички, които струватъ този грѣхъ, има прощение, ако го търсятъ отъ Иисуса. Само онзи е безопасенъ отъ този грѣхъ, чието естество се е промънило чрезъ дѣйствието на Божията сила.

Иисусъ дава ново сърдце, което мрази всѣка лъжа и измама, а обича истината. Той полага такъвъ характеръ въ човекъ, щото, както казва Псалмонъвецътъ: „Ще се кълне въ сърдцето си,“ ако е истината въ сърдцето му. Мразете лъжата! Напуснете лъжата! Прибъгните при Иисуса за прощение и за ново сърдце, което ще бѫде всѣкога истинно.

„Братъ на Женскиятъ Полъ“.

Когато говоримъ за човекъ, който се отнася учтиво къмъ женитъ, иий го наричаме „рицарски господинъ“. Ученничкътъ му даватъ име „прѣвъсходенъ“. Но единъ старецъ Арапинъ, магариташъ единътъ той си исказалъ чувствата къмъ женитъ, които трѣбва да характеризиратъ единъ господинъ.

Една госпожа Англичанка го попитала да ли Абдуль-Кадеръ, Арабскиятъ главатарь, хванатъ плѣнникъ отъ Францизътъ въ Алжирия, ще дойде въ Кайръ. Той отговорилъ, че неизпаянъ, и тогава запиталъ да ли главатари е билъ „кюль-бена“ (брать на женскиятъ полъ)

Не зная да ли той има сестри, прозаическа отговорила госпожата.

„Арапинъ, о госпожо“ казалъ старецътъ магариташъ, „наричатъ оня човекъ, братъ на женски полъ, комуто Богъ е далъ чисто сърдце да люби всичките жени като сестри, и сила и дързостъ да воюва за тѣхната запита“.

Английското изречение „истински господинъ“ (джентълменъ) или даже „прѣвъходенъ“ остава почти безъ значение при изрѣчението „брать на женскиятъ полъ“.

Петъ минути въ Небето.

Мекчейнъ разказва за едно малко момче, което много години търсило страшни болки, когато го попиталъ пастирътъ му, не се ли усъща наклонно да ронтае противъ тѣжката Божия ржка, то отговорило: „О, господине петь минути въ небето ще ми заплатятъ за всичко“.

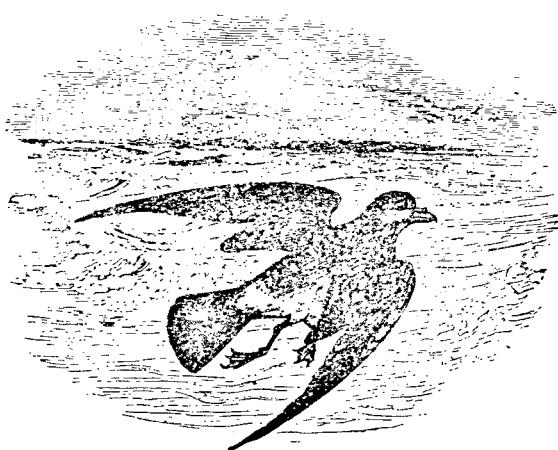
За Младитъ.

Бурната Птица.

Тази птица живее по морето. Колкото побурно е времето толкозъ ѝ е по-хубаво, и колкото по бучи морето, толкозъ по-силно и тя крепши.

Кораберитъ (матрозитъ), които сж всички тъй весели, никога не обичаш да сръщнатъ бурна птица. Тази птица е най-грозна във въглещернитъ си пера, и моряците мислятъ, че тя имъ донася злащастие.

Вий не бихте се усътили какъ си бурния-

та птица. Тя първомъ прави отъ себе си нерушимо кълбо, и постъ съда на водата, както канарчето съди на парочно приготвената за него пръчица въ кафезътъ.

Защо не потежва? Защото перата ѝ сж тъй масленни, щото не може.

Тъзи птици толкозъ затъстватъ, щото за бъднитъ островитяни въ много студени страни, тъ сж скъпоцъни. Слъдъ като умрятъ, едно фитило се пръкарва прѣзъ тѣлата имъ, и се запалва, и едва ли ще повървате че тази смъртна лампа много добре освѣтлява проститъ имъ колиби.

Бурната птица никога не излиза на суша освѣнъ за да си направи гнѣздо, което бива скрито нейдъ изъ скалитъ или въ пъсъкътъ. Тамъ тя спася едното си яйце и отгледва пълненето си. Цѣлъ день бурната птица живее по водата, но тя никога не забравя нощя да го храни. Нѣтници, които пѫтуватъ прѣзъ океана виждатъ тази птица.

Състрадателното Момиче.

Слъдующата малка приказка е твърдъ умилителна, и нѣйниятъ герой е единъ добръ познатъ младъ господинъ отъ Питтсбургъ. Той по-напредъ билъ буенъ въ навиците си, но четири мѣсеки той ся въздържалъ отъ опивателни птия и пръкарвалъ вечеритъ си въ играние на дама. Една вечеръ, прѣди нѣколко седмици, той отишъ на гости, и нѣкой си го почерпалъ съ чаша вино. Това разбудило спящитъ бѣсъ и той се вдалъ на пиянство. Три дни той никакъ не се помнялъ, и едва ли знаелъ гдѣ се намира. Сутринта въ четвъртийтъ денъ той малко поистървялъ. Той ся скиталъ изъ читалнята на единъ отъ хотелитъ, гдѣто сж го добръ познавали, съдналь и глѣдалъ умислено на улицата. На скоро влязло едно малко момиче около на десетъ години, и изглѣдвало срамежливо изъ стаята. То било дринаво облѣчено, но имало приятно, интелигентно лице, което не можеше да не възбуди съ чувство. Въ стаята имало петъ души, и тя отишла при всѣкого единого, и просяла. Единъ господинъ ѝ далъ 25 стотинки, и посљ тя отишла при господина, за когото говоримъ, и му попросила едно десетаче, като прибавила: „Азъ не съмъ имала нищо за ѵдене цѣлъ денъ“ Господинътъ се разлютилъ и къзълъ сърдито: „Не ма безноки; махни ся, азъ не съмъ ималъ три дни нищо за ядение“. Дѣтето отворило очи съ силно зачудване и ся втора чило въ него за минута, и тогава тръгнѣло излеко къмъ вратата. То обѣрижло бравата, и тогазъ, като се двоумило нѣколко секунди, то се бѣржъ обѣрижло и отишло право при него, който бѣ му говорилъ тъй гнѣвно, и като сложило излека на колѣното му двадесетъ и петътъ стотинки, казало съсъ единъ истинско съжалителенъ дѣтински гласъ: „Ако не си ималъ какво да ядешъ три дни, земи това, и иди си купи малко хлѣбъ. Може би азъ да добия още отъ нѣкѫдъ нѣщо.“ Младежътъ се много исчерьвилъ, и като издигналъ малката сестра милюсьдия, той ђлънуналъ два, три пижти съ вѣсхищие. Тогазъ той ђхъ завелъ при лицата, що бѣхъ въ стаята и при онѣзи въ коридоритъ и писалището и расказалъ събитието, и поискалъ волна помощъ, като самъ далъ сичкитъ си пари, що ималъ съсъ себе си. Той сполучилъ да събере повече отъ двѣстъ лева, и испратилъ малкото момиче да си отиде весело.

Кучето

Името на това върно и остроумно животно безъ друго ще направи мнозина да си напомнятъ за нѣкой въренъ четвероногъ приятель. Историята на нѣкои кучета се е описвала и въ проза и стихове, и наистина тъ се сѫ показали такива върни и прѣданни другари, щото това никакъ не е чудно. Омиръ ни расказва, какъ Юлиссовото куче, ако и да било оistarѧло, помняло господаря си, слѣдъ дѣлгото му отсѣтствие, когато всичкитѣ домашни били забравили скитателът или не можали да го познаѣтъ.

Старитѣ баллади расказватъ повѣстъта за Бетгелгерта, върната хрѣтка която избавила синътъ на господаря си отъ зѣбить на единъ вѣлъкъ въ царуванието на Английскии Кралъ Иоанна, и пакъ платила съ живота си за неправедното подозрѣние, че тя била повредила дѣтето, Английскиятъ поетъ Каунеръ, който се толкозъ удоволствувалъ въ нѣмитъ си другари, е въсپѣлъ успѣшнитѣ старания на Бо, Испанското си власато куче, да извади воднитѣ лалета, които самъ той не можалъ да стигне; и както мнозина други, поетътъ усътиль, че можда се научи урокъ отъ върността и покорността на едно куче

Кой не помни „Диаманта“. Сжръ Исаакъ Нютоновото куче което господарътъ му толкозъ обичалъ, щото му простиъ, за дѣто въ играта си бутнало една лампа, която запалила нѣкои скъпоцѣни ржкоиси, съдѣржащи научни изслѣдвания! Нито трѣбва да забравяме галенитъ кучета на Сжръ Уолтера Сботта, — тѣзи остроумни кучета, които посрѣдили съ голѣма прѣданностъ приятелството на господаря си; приятелство, което го накарало да не приеме една покана, която му се поднесла, когато той скърбялъ за смѣртъта на едно свое любимо куче, подъ прѣлогъ, че щълъ да приежествува на погребението на единъ приятелъ.

Ний ще споменемъ само нѣколко отъ по-интереснитѣ видове кучета. Първо иде Нюфондландското куче което се вижда на нашата кар-

тина, съ хубавата му вълна и голѣмитѣ му остри очи. То е твѣрдъ добродушно и благонравно животно, и това дѣто то много обича водата, (за който елементъ краката му сѫ особено приспособени) ведно съ голѣмата му сила, често му сѫ давали възможность да избави живота на много хора. Това куче носи названието на онзи островъ въ Атлантическии Океанъ, отъ дѣто то първоначално дошло, и дѣто то е твѣрдъ полезно въ прѣнасяние дѣрва отъ вѫтрѣшността до морскийтѣ брѣгъ.

Копойтъ е голѣмо и силно животно; то се отличава по острото си подушвание. Трудолюбивитѣ Ескимосци въ съвернитѣ страни онолзовътворявавъ подушванието на остроумнитѣ си кучета за издирване на рогачътъ, тюленитъ и мечкитъ, Ескимоското куче е много работно животно, п зема до двадесетъ часа пѫтъ на денъ, впрегнато въ тежка шейна.

Австралийското куче прилича на обикновенното домашно куче по голѣмина. Краката му сѫ яки, главата му се изостря на малка и остра музуна, ушите му сѫ к jcni, и въобице навирнати; опашката му е дѣлга и власата. Това куче е твѣрдъ свирѣп и лакомо, и то вие много жаловито, но почти никога не лае. Кучетата отъ тази породица се вѣрва, че най-много приличатъ на природното състояние, като другари на една раса диваци, които сѫ измежду най-долнитѣ и най-дивитѣ хора, чо се намиратъ въ свѣтътъ.

„Първийтѣ болникъ“ на единъ докторъ.

Иванчова баща е докторъ, и единъ денъ, когато докторътъ излѣзълъ, Иванчо съ единъ свой другаръ играялъ на „докторъ“ въ писалището на ежкии докторъ. Слѣдъ малко Иванчо отворилъ вратата на единъ доланъ, и открилъ единъ человѣчки скелетъ на оплаканиетъ погледъ на другаря си, но самъ Иванчо билъ съвѣршенно тихъ.

„Ба, Петко!“ казалъ той на другаря си, „отъ какво те е страхъ? Това не е нищо освенъ единъ старъ скелетъ!“

„О-о-о-отъ дѣ е дошелъ?“ попиталъ Петко, растреперанъ отъ страхъ.

„О, не знамъ. Тати го е ималъ отъ много врѣме; мислѣхъ, че трѣбва да е първийтъ му болникъ.“

Рогачътъ.

Рогачът се намират въ съверните страни на земното кълбо, въ онези части на Европа и Америка, дъто сънгътъ обикновено лежи на земята пръзъ цълата година, или по голъмата част на годината. Но особено въ Лапландия ний можемъ най-добръ да изучимъ това интересно животно. И наистина какво би сторилъ Лапландецъ безъ него? Той му доставя мъсо, дава му млъкъ; той го вози бързо по сънгътъ въ шейната му, както виждате въ картина, и е едничкото средство за пръзвование и прънасяние, що той има, и кожата му, отъ набититъ косми, прави най-добро облъкло, що може да се употреби въ такива студени страни, и е почти непроницаема отъ студътъ. Рогачътъ може да носи близу 100 оки товаръ, и често зема 50 часа пътъ въ 19 часа. Той се храни съ единъ видъ мжхъ, който расте по скалитъ или клонитъ, и вирѣ подъ сънгътъ. Когато сънгътъ се дигне рогачътъ затлъстява отъ този мжхъ; когато земята е покрита съ снегъ, тъ пакъ го намиратъ. Ако Лапландецъ види изобилина доставка отъ мжхъ въ нивитъ си, той знае, че има зимна храна за неговите рогачи, и че не ще има нужда да събира съно. Това полезно животно се вирѣга на шейна, която се тегли на плоски дъски, чрезъ якъ, и дизгинитъ се вързва на рогата.

„Числото рогачи“, казва Д-ръ Брукъ въ своето съчинение „Една Зима въ Лапландия“, принадлежащи на една чърда е отъ 300 до 500, съ тъзи единъ Лапландецъ се счита въ добро състояние и живѣе охолно. Той може да прави лѣтно връме доволно количество сирени за пръзъ цълата година, и пръзъ зимата, може да коли доволно рогачи за да доставя редовно на семейството си добро мъсо. Съ двѣста рогача, ако семейството му е малко единъ Лапландецъ може да се прѣпитава; ако има само сто, прѣпитанието му не е твърдъ оздравено, и той не може да се надѣва само на тъхъ за искарване хлѣбътъ си; ако би да има само петдесетъ той не е вече независимъ, нито може да се държи отдѣлно, но обикновено присъединява малката си чърда къмъ чърдата на по-богатъ

Лапландецъ, и тогазъ става като слуга, като се принуждава да става пазачъ на рогачите, да ги докарва да се дойктъ, и да върши други подобни работи за прѣхраната, която му са дава“.

Силата на Молитвата.

Всичкитъ крѣпки мжже и жени сѫ били силни въ молитва. Когато Мартинъ Лутеръ билъ въ най-голъмата борба съ „человѣкътъ на грѣхътъ“, той казвалъ: „Азъ не може да мине безъ три часа на денъ въ молитва“. Иоанъ Уѣлшъ Шотландски често скачалъ отъ леглото си посрѣдъ нощъ и се борилъ съ Господа до зазоряване. Силата, която Карлъ Г. Финни ималъ прѣдъ Бога, помогала му силно да влияе сърдцата на грѣшнитъ. Най-великийтъ проповѣдникъ на нашето връме — Спърджонъ — ималъ е прѣимущество дарба да се моли. Най-благородниятъ человѣкъ, що е родила Американска република — Авраамъ Линконъ — веднъжъ казалъ: „Азъ бѣхъ подбужданъ много често да падамъ на колѣнъ отъ силното убѣждение, че не съмъ ималъ дѣ другадѣ да прибѣгнѫ. Моята мждрост и оная на тѣзи около ми се виждахъ недостатъчни за денъ“.

Но що е молитва? Има ли всѣка молитва сила прѣдъ Бога? Нека си съставимъ ясно понятие по този въпросъ отъ самото начало. Миналата година се опитахъ нѣкои въ Тексасъ (Америка) да свалятъ дъждъ чрезъ барутни експлозии, но напразно; и съединенитъ викове на хиляди гласове може да не издѣйствува велико благословение. Много хора считатъ молитвата като казване една опрѣдѣлена форма тържественни думи, научени изусть отъ Библията, тли отъ нѣкой требникъ или отъ друго място. Милиони така нарѣчени молитви не сѫ се издигвали по-високо по характеръ и намѣрене отъ това. Тъ сѫ били само отъ гърлото навънъ. Истинска и силна молитва е прямото съобщение на една усърдна душа съ Бога. Филипъ Брукъ съкратилъ това въ четири думи — „истинско желание отпратено къмъ Бога“. Чрезъ нея едно съкрушено сърдце исповѣдава грѣхътъ си и търеи прощение; чрезъ нея една унуждена душа исказва нуждитъ си; чрезъ нея благочестива и боголюбива душа излива хваленията си; и чрезъ нея скъпоцѣнни благословения се свалятъ отъ небето. Най-богатитъ благословения, които молитвата може да ни донесе е това да ни приведе въ по-близко съобщение съ Бога и въ по-пълно съгласие съ Него.

Всемирната Церква.

Гоненията противъ Христианите въ Армения и Мала Азия се слѣдватъ, и ставатъ даже отъ денъ на денъ по жестоки. Въ нѣкои градове като Марашъ, Алеппо, Ванъ, Ерзерумъ, тѣмницитъ били шълни съ невинни затворници, които страдатъ по причина на религията си. Епископи, священници, прости вѣрующи и Католици и Протестанти всеки денъ се затварятъ сѣ по религиозни причини. Види се че Турското Правителство се бои отъ Христианското влияние, не иска да се распространява Христианството и прибъгва до всъко срѣдство за да го убие, ако може, въ своитѣ владѣния. Сърдцата и надвѣждитъ сѫ обѣрнати къмъ Англия, която е подвѣйствуала, както се вече знае, за освобождението на профессорите Тумаянъ и Кағаянъ, за да посрѣдничествува пакъ въ полза на Христианите въ Мала Азия, както впрочемъ, има право да стори по силата на една клауза въ единъ ветхъ договоръ, който ѝ дава право да покровителствува тамошните Христиани.

Казанийтъ професоръ Тумаянъ въ едно отъ послѣдните засѣданія на Евангелическій Съюзъ, държанъ въ Дублинъ, съобщилъ едно писмо, което нѣкои Христиани отъ Галатия пишатъ отъ тѣмницата си до Христианите въ Западна Европа, за да просијтъ помощта на тѣхнитѣ молитви:

„Любезни братия“, казватъ тѣ, „ний чувствуваме, че Христовата Церква на Истокъ прѣминува сега прѣзъ най-критическиятъ си периодъ; че сегашното време е близу до крайъ си, и че идванието на Господа нашего Иисуса Христа наближава. Нека работимъ съ бодростъ и молитва, ний въ тѣмницата на Турция, вий въ дѣятелнѣтъ животъ на Западна Европа, като се подвизаваме всички въ великийтъ подвигъ противъ растящата сила на тѣмнината. Забравете частни работи, вашите черковни различия и съедините се за да пригответе и ускорите денътъ Господенъ“.

Тѣй като новите евангелски религиозни идеи се распространяватъ въ Русската войска, и прѣвъ видъ на фактътъ, че Святій Синодъ е исказалъ страхъ че неправославните воїници, които се произвеждатъ на по-горни чинове, бихъ могли да упражняватъ вредно влияние на

субалтернитъ и на новобранците, то и министерството на войната рѣшило за напрѣдъ да не можтъ неправославни да се произвеждатъ въ високи чинове въ войската.

Д-ръ Георгий С. Постъ, отъ Сирия, като говори за Исламизма, казва, че многоженството е правилото въ Мохамедански страни, а не иключение, както утвѣрдилъ по поводъ на парламентъ на религията въ Шикаго Мохаметанецътъ Уебъ. Между Мохаметанците числото на жени, които може да земе единъ Мусулманъ се ограничава само отъ нѣманието жени. Въ Азия и Африка има повече отъ 200 милиона Мохаметанци. Мохаметанството, твърди той, ще прѣживѣ Будизмътъ и Конфуцианизмътъ, и ще биде послѣдниятъ врагъ, противъ който ще има да се бори евангелието.

Въ Англия се констатира всѣка година намаление въ числото на законопрѣстъжниците, особено на онова на младите законопрѣстъжници. Причината на това се отдава на великото дѣло, което се вѣрши между младежите отъ вътрѣшните евангелски мисии, и на добре разбраното примѣнение на Христианството на социалните нужди.

Обнародвала се е финансната статистика на многочисленните миссионерски общества основани и живи въ Англия. Излиза че цѣлата сума, събрана отъ тѣзи общества прѣзъ миналата година е била 34 милиона и 420 хиляди лева. Въ тази сума Римо-Католическите общества фигуиратъ само съ нѣщо повече отъ 60 хиляди лева.

Религиозните борби въ Уганда, Африка, сѫ почнали отново. Въ сбиванието станало миналий м. Юний, Мохаметанецъ, които били въстанали противъ Христианите, Католици и Протестанти, били разбити. Капитанъ Макдоналдъ, командуващъ Английските войски, сега е заповѣдалъ на всички Мохаметанци да напуснатъ страната, а послѣдните заплашватъ Майоръ Оуена, че ще го убиятъ, ако на тѣхните единовѣрци се направи най-малко насилиство.

Между това, понеже тамъ не се шагуватъ съ препрѣзалинъ (отврѣщанията) пристигнало е извѣстие за Мохамедански отмъщеници противъ Христиани; тѣй щото било въ Уганда, било въ близолѣжащите страни, повече отъ 200 Христиани прѣдошли смъртта нежели да се отрекутъ отъ евангелската религия.

Наука и Механика.

Обитаемото пространство на планетата Марсъ е петъ или шестъ пъти по-голямо отъ онова на Европа, и споредъ единъ списател въ Good Words дѣйствителното занимание на Марсъ отъ едно пълме по-горно отъ нашето е твърдъ въроятно.

Д-ръ Ернестъ Хартъ, редакторъ на *Британскиятъ Медицински Журналъ* казва, че въ Европа, „карантината на всяка държава е била несполучлива. Тя се е отхвърлила прѣзъ послѣдните двадесетъ и седемъ години. Вместо нея си служатъ съ една добра система медицинско прѣглеждане“. Спрямо холерата трѣбва да ся зематъ добри санитарни мѣрки, дезинфекциране и уединяване на холеричните болни.

Едно интересно неотдавнашно дѣло обѣщава важни слѣдствия. М. Н. Шателие, френски химикъ, е сполучилъ да произведе искусственъ мраморъ отъ чистъ калциевъ карбоннатъ. Той зема калция въ видъ на много ситенъ прахъ и го сгъстява въ единъ стоманенъ цилиндръ между два поршена съ една тѣжина отъ 2,000 литри на всякой четвъртилъ палецъ. До като е въ това състояние единъ платиневъ спиралъ, прѣдварително загнѣденъ въ прахътъ, се сгорѣща чрѣзъ електрически токъ, съ този резултатъ, че прахътъ около жицата се кристализира и става прозраченъ. Части отъ произведеното по този начинъ вещества, разглѣдани чрѣзъ микроскопа, показватъ знакове на леко черниявъ мраморъ.

Всякай сега е запознатъ съ озона, поне съ името му. Озонътъ е кислородъ въ едно особено състояние. — кислородъ сгъстенъ, електризиранъ, надаренъ съсъ дѣятелни свойства, които обикновенниятъ кислородъ не притѣжава. На всяка изъ отвореното поле, надалечъ отъ центровете на населението, озонъ се обикновенно намира; особено, обаче по край морето и въ планините. По високите върхове на Алпите, когато фонътъ, или южниятъ вѣтъ вѣе, при приближаването на бура озонъ съществува въ въздуха въ такви количества, че особенната му миризма ся усъща лесно. Хубавите туристи, които ся скитатъ пѣшкомъ по Швейцарските планини, забѣлѣжили сѫ, че гривните имъ изглѣдватъ като да ся окислени; и че цвѣтътъ на облѣклата имъ изглежда, като да бѣхъ из-

горени. Това е знакъ за присъствието на озонъ. Пролѣтъта е особено сезонътъ за озонъ. Химическите промѣнения, що ставатъ между листата и въздухъ, испущатъ озонъ, макаръ и по-малко, може би, отколкото обикновено се вѣрва.

Въ една фабрика въ Лондонъ се приготвява днесъ петролей (газъ) втвърденъ въ тухлички, приспособенъ за частно употребление и за индустриални люди.

Новиятъ продуктъ има утоплителна сила три пъти по-голяма отъ онай на каменните въглища, и дава също това послѣдно горително, една икономия 10 на сто: тѣй щото единъ парапловъ, който за едно опрѣдѣлено пижтуване употребява хиляда тона въглища, щѣлъ да има нужда само отъ единъ запасъ отъ 200 тона втвърденъ петролей (газъ) за сѫщото пижтуване.

Казва се, че петролейтъ се размъсва въ пропорция 15 на сто съ нѣкои химически вещества, които на една температура около 200 градуса се прѣвръщатъ въ твърда масса; тази масса послѣ се истудява сгъстява и прави на питки.

Нѣколко интересни изслѣдвания по искусственото ширене на птици се дѣлжатъ на Д-ра Саннерманна, който си служилъ съ червенийтъ пиперъ като вещество за пошарвание. Той размъсвалъ червенийтъ пиперъ съ храната на нѣкои канарчета. Дѣлгото употребление на този опитъ измѣнява ширътъ на перата отъ жълтъ на червенъ.

Червенийтъ пиперъ, съдѣржа едно вещество за пошарвание, единъ лютивъ принципъ и едно масло. Ако съ натопяванието въ алкохолъ се отнеме на пиперътъ ширеното вещество и маслото, горѣспоменъжтото му свойство исчезва, но се явява чакъ съ прибавянието на дървено масло; отъ това слѣдва, че дървеното масло служи като средство за доставяне ширъ въ пошарвание на перата. Бѣлите кокошки се подавали твърдъ лесно на този опитъ.

Автоматическата машина за лустросване чипици състои отъ едно яко сандъче съ едно място за единъ человѣкъ; въ срѣдата на сандъчето има двѣ отверстия, въ които влизатъ чипицитъ. Когато послѣдните се намѣстятъ, тѣ се намазватъ съ вакса. Послѣ посрѣдствомъ пара се туркятъ въ движение шестъ четки, четири вертикални и двѣ хоризонтални, които въ единъ мигъ лѣсватъ много хубаво чипицитъ.

Разни Новини.

Отъ официални данни на Шикагоското Изложение излиза, че осемътъ главни нации представявани въ казаното изложение (Франция, Русия, Германия, Австрия, Англия, Италия, Япония) продали всички наедно разни нъща за 56 miliona лева. Първата е Италия съ 14 miliona лева. Германия, ако и да е била добре представлявана въ изложението, държи второ място, и е склонила работи за 8 miliona лева. Франция, Англия, Япония, Австрия отнасят по 6 miliona всяка. Голяма част отъ продажбите се направили въ отдавленето за фабрични изделия и за либералните художества; и месеците Септемврий и Октомврий възнаградили за малкото работа пръв съпътстват четири месеца.

Русското правителство е зело пови стъпнилни мърки противъ Евреите. Министерството на Вътрешните Дела въ съгласие съ основа на Народното Просвещение, е увъдомило губернаторите на губерните да не позволяватъ на млади Евреи да отиватъ въ университетски центрове, освенъ съ особено разрешение. Въ същото време Министерството на Вътрешните Работи е пръдупредило аптекарите и притежателите на аптеки, че не имъ се позволява да приематъ въ аптеките помощници аптекари или аптекари.

Русия и Абисиния се сближаватъ. Единъ Руски чиновникъ, който наскоро се върналъ отъ Менеликовътъ дворъ, занесъ на Руският Императоръ едно писмо отъ Абисинската Църква, което писмо исказва страхъ, че Православието въ Абисиния бъдствува да пострада отъ Излямизътъ и Католицизътъ, ако Русия не помогне.

Въ едно саморъчно писмо, Краль Менеликъ благодари на Императора, дъто отказалъ да припознае Итало-Абисинското съглашение, което и той (кральтъ) вече не припознава. Менеликъ го моли да стегне връските между Русия и Абисиния, които иматъ обща религия.

Императорътъ до сега не се видя наклоненъ да усили дъятелността на Русия въ Абисиния, но е върно, че той най-посъль ще се ръши на това, толкозъ повече, че Побъдонос-

цевъ, Оберпрокурора на Святъ Синодъ го подбужда къмъ това отъ религиозни мотиви.

Англия е изгубила наскоро единъ отъ своите велики мъже: Тундълъ, знаменитиятъ физикъ. Той се родилъ въ Ирландия въ 1820 год. и се учи въ Германия.

Тундълъ е владеялъ всичките клонове на физическите науки, на които открилъ някои закони. Неговите най-значимите трудове съ изследванията му по ледниците и тяхните движения.

Д-ръ Бауманъ въ своите изследвания отъ Езеро Виктория до Езеро Таиганика Африка, е открилъ изворите на реката Кагера, които той предполага да съ истинските извори на реката Нилъ. Тези извори се намиратъ на границата на територията Рефури. Жителите на тази страна отдаватъ особено почитание на въпросните извори. Ако тези извори съ истинските извори на реката Нилъ, то тъ ще потвърди дългътъ Птоломеевитъ пръдвиждания.

Открили се съ най-посъль развалините на единъ доиторически градъ близу до Йума, Калифорния (Америка) въ Колорадската пустиня. На една повърхност отъ 420 метра дължина и 260 широчина намерили се съ отломъци отъ исполнени стълнове простанки извалини. Рисунките представляватъ змейове, змии, чудовищни образи, които подчиратъ грамадни гранитни трапези. Ископано е било при това и, единъ фризъ, много подобенъ на онзи отъ Египетско ваятелство, и тъй искусно изработенъ, чого прави човекъ да върва, че старите жители на онези страни съ били по-напредни въ изкуствата отъ сегашните. Намърени били още грънци и съсъди отъ най-оригинална форма. За този градъ не е имало нищо записано въ историята.

Пръдмътътъ, ископани наскоро отъ Г-на Лузекъ въ Вавилонското поле, съ били положени въ Петочният Музей, въ Цариградъ. Особено забължителни между тяхъ съ магическите статуи на най-стария парь Ур-Нина; женски фигури отъ мъдъ, много хубаво изработени. Тъ били заровени въ земята, и на главата си кръпвали няколко каменни трапезички съ клинообразни надписи. За тяхъ се вървало че имали ужъ сила да държатъ далечъ адекватъ духове и да въспиратъ зловредното имъ влияние.

Домакинство.

Дръжте малките прасета спокойни.

Има разни нъша въ гледанието на малки прасета, които изискватъ внимание, казва „Американскиятъ Земедълецъ.“ Едно нъщо, което е отъ особенна важност за сега, е да ся погрижите щото тъ да иматъ топли кочани и удобни дворове. Това ще ги упази отъ много страдания, на които тъ сѫ бихъ изложили, ако то се прънебръгняше, и то ще много да спомогне за нарастванието имъ, а пъкъ въ сѫщото време то намалява разносите за държанието имъ. Но често се случва щото прасета да се държатъ въ студени кочани, до като расправятъ по старитъ и тѣхнитъ кочани и дворове да могатъ да се употребятъ. Прѣмѣстватъ ги тогива на по-добра квартира и ги оставятъ свободно да тичатъ изъ двороветъ. Тѣзи дворове не сѫ всяка тѣ суhi, както тръба да бѫдатъ, но много по-добре е да се оставятъ прасетата да ги завзематъ, когато имъ се поще да сторятъ това, отколкото да бѫдатъ ограничени въ кочани. Подобре да ги снабдите съ добри дворове и кочани късно отколкото никакъ да ги не снабдявате, защото закъсняването да направите прасетата спокойни всяка излиза скажо.

На пръв вид е да очакваме голъма печалба отъ отгледване прасета, които сѫ помръзнали или сѫ били твърдъ много ограничени. То е защото когато ся държатъ въ кочани, които не сѫ доволно топли, по-голъмата част отъ храната, която пизидатъ, служи за поддържание животинската тошлина. Веществото, което би трѣбвало да спомогне за нарастване се отбива отъ цѣльта, за която трѣбаше да служи и има да върши нъщо което до нѣкѫдъ можъши да се извърши съ много разноски съ дѣски и слама. Ако прасетата сѫ твърдъ на тѣсно, здравието имъ се поврежда и имъ се прави трайна повреда. Поради тѣзи причини износно, както и милостиво е да ги държите въ удобни мяста относително кочани и двороветъ.

Качество на говѣдината.

Голъма разлика прави съ какво хранимъ за да угоимъ млади волове или другъ видъ добитъкъ колкото се отнася до качеството на колкото мясо, което тъ ще доставятъ. Сладка храна която лесно се смила, прави по-добро качество говеждо мясо, отъ колкото кукуруза

които съдѣржа скорбъла и не е лесно-смилателъ. Тиквитъ трѣба да съставляватъ част отъ храната, ако се дава много кукурузъ.

Оцѣнението на Министра на Земедѣлието относително Русската жетва за 1893 г. се е обнародвало.

То е както слѣдва: Рѣжъ 131,074,000 четверти, едно увеличение отъ 19,084,000 надъ срѣдното произведение; лѣтна пшеница 43,593,550, увеличение отъ 15,727,000; зимна пшеница, 14,665,500, увеличение отъ 2,040,260; овесъ 117,184,500, увеличение отъ 21,919,500; яченикъ, 40,144,000, увеличение отъ 13,967,800 четверта.

Главната цѣль на международното изложение, което ще се държи въ Виена идущата година отъ 20-и Априлъ до 16-и Юни, е да представи цѣлна изложба за всякакъвъ видъ хранителни произведения, били тѣ прѣсни или запазени — главно всякакъвъ видъ мясо и зеленчукъ, масло, хлѣбарски произведения, както и разни способи на соление и държане въ саламура. Рационални способи за правене хлѣбъ и приготвяване ястие въ голъми количества ще се показватъ нагледно. Общеноародни сказки ще се държатъ, придружени съ опити (експерименти) съ цѣль да се сравнятъ относителните достоинства на приготвените по разни способи ястия. Въ отдѣлението за издръжане на войски изложбите ще покажатъ всички подробности свързани съ поддържанието на войски съгласно трѣбованията на военниятъ животъ, като напримѣръ лесно прѣвозване, бѣзъ проивеждане и размѣръ на хранителна сила.

Тойзи, които прави добро мясо, всяка сполучва да расправи колкото има или може да прави.

Женитъ и дѣщеритъ на земедѣлци трѣбва да се надварватъ да правятъ хубаво мясо. Всяка ще могатъ да го продаватъ съ добра цѣна.

ХРИСТИАНСКИЙ СВѢТЪ

ИЗДАВА МЕТОДИСТКАТА ЕПИСКОПАЛНА МИССИЯ, РУССЕ.

Отговорникъ: СПАСЪ ДИМИТРОВЪ.